

Jaarverslag 2017 – 2018

INHOUD

Inleiding	3
Hoge onderwijskwaliteit	4
Personeelsbeleid	7
Goede relaties	11
Bijlagen:	
1. Jaarverslag schoolopleider	13
2. Jaarverslag schakelklas	15

Inleiding

In het kader van kwaliteitszorg levert de school een jaarverslag aan ter verantwoording van de beleidsontwikkelingen en andere vermeldenswaardige zaken uit het voorbije schooljaar.

Dit verslag is gebaseerd op basis van activiteiten voortkomend uit:

- Het Strategisch beleidsplan van Het Sticht 2015 -2019
- Het meer schoolspecifieke jaarplan 2017-2018
- Diverse ontwikkelingen en activiteiten in het schooljaar 2017-2018

Voortdurend ontwikkelen en verbeteren is daarbij de brandstof waarop de schoolorganisatie draait.

Dit jaarverslag is opgesteld door de schoolleiding en bedoeld voor iedereen die beleidsmatig belangstelling heeft voor de ontwikkelingen van de Damiaanschool. We denken daarbij o.a. aan teamleden, ouders, de medezeggenschapsraad, de oudervereniging, college van bestuur, de raad van toezicht en de onderwijsinspectie.

Zeist, november 2018

Willem Zijderveld
Sharon Jansen
Marja van der Horst

Hoge onderwijskwaliteit

Doel: De kwaliteit van ons onderwijs bewaken, borgen en verhogen

We namen maatregelen om de behaalde kwaliteit te behouden c.q. te verbeteren d.m.v.

- Werken vanuit de uitgangspunten van het Schoolplan 2016-2020
- Het structureel werken aan verbetering door het werken met een jaarplan
- Structureel overleg tussen de schoolleiding – IB (intern begeleider) – leerkrachten
- structureel overleg tussen de schoolleiding – MT (managementteam) - bestuur
- Het werken met (trend-)analyses opbrengsten + gebruik maken van daaruit volgende interventies.
- Professionaliseringsactiviteiten (team + individueel)
- Uitvoeren van flitsbezoeken en meer uitgebreide groepsbezoeken
- Consequent uitvoeren van de gesprekscyclus (functionerings- en beoordelingsgesprekken)
- Uitvoeren tevredenheidsonderzoek (dit schooljaar onder ouders en leerlingen)
- Evaluatie-overleggen op verschillende niveaus
- Participeren als Opleidingsschool
- Intensieve samenwerking met ouders (zie Ouderbetrokkenheid 3.0)
- De locatie KB is bezocht door de visitatiecommissie.

Handelen vanuit missie en visie

De visie en missie waren leidend in het dagelijks werk en bij de diverse ontwikkelingsaspecten.

Wij werkten vanuit ons vastgesteld onderwijsconcept:

- de leerkracht heeft hoge verwachtingen van zijn leerlingen
- draagt daarbij zorg voor een optimale begeleiding
- door het in kaart brengen en analyseren van de onderwijsbehoefte van zijn leerlingen aan de hand van stimulerende en belemmerende factoren
- gebruik makend van de bijbehorende tools als groepsbesprekingen IB/leerkracht m.b.v. Leerunie, collegiale visitaties, intervisie, toetsing, groepsbezoeken en functionerings- en beoordelingsgesprekken
- we participeren in de kaders vanuit Passend Onderwijs (samenwerkingsverband ZOUT) vanuit ons schoolondersteuningsprofiel, dit profiel is opnieuw vastgesteld.

Werken met geformuleerde jaardoelen omschreven in de diverse methodieken

We werkten met de geformuleerde jaardoelen welke zijn omschreven in de methodieken die de school hanteert.

Opbrengsten

De eindopbrengsten werden dit schooljaar vastgesteld met de centrale (IEP) eindtoets.

Het strikt cognitieve einddoel van ons onderwijs lag dit jaar boven het landelijk gemiddelde. Daarmee bleven we binnen de door ons gehanteerde streefnorm (op of boven het landelijk gemiddelde).

Eindopbrengsten in van de afgelopen drie schooljaren.

Dit zijn de scores van de eindtoets IEP (bureau ICE)

<u>Damiaanschool</u>	<u>Landelijk gemiddelde</u>	<u>Kwalificatie</u>
2016 80	80	gemiddeld
2017 83	80,6	bovengemiddeld
2018 88	81	bovengemiddeld

De uitstroom naar het voortgezet onderwijs was als volgt (aantal leerlingen):

	<u>Locatie Kerckebosch</u>	<u>Locatie Centrum</u>
VSO basis	-	-
PRAKTIJK	-	-
VMBO BL	-	4
VMBO KB	2	4
VMBO TL	7	6
TL/HAVO	2	8
HAVO	5	5
HAVO/VWO	3	4
VWO	7	4
VWO+	-	6

Afleggen van groepsbezoeken

Dit gebeurde d.m.v.

- **Flitsbezoeken** (korte observatie van een paar minuten) of langere groepsbezoeken. Na een aantal bezoeken wordt er een reflectieve vraag op gesteld. De bedoeling is dat de betreffende leerkracht nadenkt over zijn handelen en keuzes die gemaakt zijn (zelfreflectie). De flitsbezoeken zijn met name uitgevoerd door directie- en MT-leden.
- **Collegiale consultatie:** Vanuit de flitsbezoeken kan er geadviseerd worden te gaan kijken bij een collega.
- **Observeren** door de bouw-coördinatoren: rondom de afspraken die gemaakt zijn over spelling en begrijpend lezen met als doel: leren van elkaar, eenheid en duidelijkheid in afspraken. Algemene uitkomsten zijn teruggekoppeld in de teamworks.

Verzorgen input van het leerlingvolgsysteem t.b.v. correcte en volledige dossiervorming van de leerling

De leerkracht is verantwoordelijk voor de input in het leerlingvolgsysteem van ParnasSys.

Bij de periodieke groepsbesprekingen werd de juiste vorm van begeleiding van de leerlingen besproken tussen IB'r en groepsleerkracht en kreeg de individuele zorg specifieke aandacht. Hierbij werd gebruik gemaakt van het instrument 'Leeruniek': vanuit schoolniveau wordt er gekeken naar het groepsniveau en daarna ingezoomd op de individuele leerling. Voor leerlingen voor wie de standaard einddoelen niet goed haalbaar was, werd een specifiek begeleidingspakket afgesproken, periodiek geëvalueerd en aangepast. Dit aanbod werd beschreven als plan van aanpak op de individuele leerlingenkaart van Leeruniek.

Dit is een cyclisch proces door de groepen heen. We kunnen spreken van een gedifferentieerd leerstofaanbod waarbij de te behalen einddoelen afhankelijk waren van de individuele mogelijkheden van de leerling.

Verder werd het leerlingvolgsysteem gebruikt voor het maken van trendanalyses; daarmee werden onze opbrengsten geanalyseerd en in teamverband besproken tijdens onderwijsinhoudelijke overleggen. Ook op Stichtniveau zijn de (eind-)opbrengsten besproken: éénmaal direct na de zomervakantie (Eind-toetsen en eindopbrengsten) en éénmaal in het voorjaar (Midden-toetsen).

Schakelklas in kleuterbouw

Op locatie centrum werd de voorziening Schakelklas voor kleuters, voortgezet. Twee maal per week worden kleuters met een taalontwikkelings-achterstand, gedurende twee dagdelen extra ondersteund. In het gelijke dagen model zal dit een hele dag worden.

Verzorgen juiste advisering voortgezet onderwijs

Advisering vond plaats op basis van de gegevens vanuit:

- ParnasSys (leerlingvolgsysteem leerjaar 6-7-8)
- NIO toets (intelligentietest)
- Iep-toets (eindtoets basisonderwijs)

Vanuit groep 7 zijn er observaties geweest om aan te geven hoe een kind presteert op het gebied van werkhouding, studiemogelijkheden en inzet. Dit wordt aangegeven op een observatielijst.

Eind groep 6 wordt de OPP trap (ontwikkelingsperspectief) opgesteld vanuit de Cito's. Dit om ouders in een vroeg stadium 'mee te nemen' in de advisering van VO, afgestemd op de competenties en mogelijkheden van hun kind.

Verhogen leesplezier-leeskwaliteit

Afgelopen jaar hebben wij het project met de HU (Hoge School Utrecht) afgesloten en is de kwaliteitskaart technisch- en aanvankelijk lezen opgesteld.

Ook zijn diverse activiteiten uitgevoerd i.s.m. IDEA (Bieb op school) op het gebied van leesmotivatie en mediawijsheid. Ook is de leesmonitor afgenomen en besproken in het team.

Kunst en cultuur

In samenwerking met het netwerk cultuur educatie zijn er in alle groepen activiteiten uitgevoerd op het gebied van zang, dans en beeldende vorming.

Versterken van het pedagogisch klimaat

Er is structureel ingezet op het geven van de Kanjerlessen in alle groepen uit de methodiek tussen oktober en april. Rond oktober en april zijn in de groepen 5 t/m 8 de vragenlijsten van het Kanjer-volg-en adviessysteem Kanvas ingevuld. Tijdens de teamworks zijn de uitslagen besproken en leerkrachten gecoacht door de IB'er, met name op wat ze nog aanvullend konden doen.

De IB-er wordt extra ingezet om startende leerkrachten te begeleiden in de Kanjeraanpak.

Denktank 2032

Het managementteam van de Damiaanschool heeft een Denktank gevormd, waarin wordt onderzocht hoe de Damiaanschool invulling kan geven aan het advies van Platform Onderwijs 2032. De leden van de Denktank hebben gekeken welke hoofdpunten uit het rapport belangrijk zijn en wat daarvan bij de Damiaanschool past. Er is daarbij gezocht naar onderwerpen die aansluiten bij wat er op school al in gang is gezet en bij de richting van ons schoolplan 2016 – 2020. Hierin ligt de nadruk op de balans tussen consolideren en vernieuwen.

Op basis hiervan zijn 3 prioriteiten gesteld:

- Vakoverstijgende vaardigheden
- Integreeren van vakgebieden Mens & Maatschappij en Natuur & Technologie
- Digitale geletterdheid

Het afgelopen schooljaar is er schoolbreed geëxperimenteerd met vakintegratie en meer thematische werkvormen.

De Denktank is vervolgens opgeheven. Er gaat een doorstart gemaakt worden in twee ontwikkelteams:

ontwikkelteam ICT-chromebooks en het ontwikkelteam Wereld Oriëntatie.

Ontwikkelteams

In mei 2018 heeft het voltallige managementteam een zogenaamde 'heidag' gevolgd onder leiding van een deskundige. Doel van deze dag: Waar staan we als Damiaanschool en wat willen wij de komende jaren verder gaan ontwikkelen?

Hieruit zijn, in overleg met alle teamleden, ontwikkelteams gevormd die met een specifiek deel van die ontwikkeling aan de slag gaan.

Alle ontwikkelteams hebben hun doelstelling en tijdsplanning beschreven voor het jaarplan 2018/2019

Engels groep 1 t/m 8

Dit jaar zijn wij gestart met Engels in alle groepen, we hebben gekozen voor de methode 'Stepping Up' op locatie Centrum en "Join in" op locatie Kerckebosch.

Alle collega's hebben de teamscholing gevolgd en zijn voortvarend aan het werk gegaan.

ICT

We hebben gewerkt aan de actiepunten vanuit ons ICT beleidsplan 2015 – 2017.

De kleutergroepen zijn gestart met de iPad. Leerkrachten van de groepen 1/2 centrum hebben een teamcursus gevolgd in het werken met iPads, onder leiding van een deskundige. Een van de leerkrachten heeft zich gespecialiseerd in het verder ondersteunen van collega's m.b.t. het werken met iPads.

Dit schooljaar zijn we gestart met MOO 2.0 en het sharepoint (office 365). Het team is hierin geschoold door Martien Stoeten (bovenschoolse ICT-er, werkzaam voor alle scholen van Het Sticht)

Voor de groepen 6-8 op beide locaties en groep 5 op KB zijn er Chromebooks aangeschaft. Afgelopen periode is er veel mee geoefend en ervaringen opgedaan. In het komende schooljaar gaat een ontwikkelteam zich verder buigen over het invoeren en borgen van de Chromebooks in de verschillende groepen.

Personeelsbeleid

Doelen:

- **Verhogen van de kwaliteit van het onderwijs door het versterken van de professionalisering van de leerkrachten gekoppeld aan de specifieke schoolontwikkelingen.**
- **Mobiliteit van de medewerkers bevorderen.**
- **Begeleiden van startende leerkrachten**
- **De mogelijkheden van het opleiden in de school van jonge, toekomstige collega's vergroten.**

Professionaliseren

Wij werkten voortdurend aan kwaliteitsverhoging van onze competenties d.m.v. team- en individuele scholingen.

Professionaliseringsoverzicht 2017-2018

- Bezoeken van congres(sen) gedurende het schooljaar (monitoren onderwijsontwikkelingen)
- Studie- werkdagen Het Sticht (in directieverband)
- Studiedagen samenwerkingsverband ZOUT (directie-IB)
- Diverse bijeenkomsten (workshops/congressen) bezocht door de intern begeleiders
- List-project: vanuit onze samenwerking met HU en opbrengst gericht werken aan technisch lezen.

Netwerkbijeenkomsten

- Wetenschap en techniek (Het Sticht)
- Intern begeleiders (Het Sticht)
- Schoolopleiders (Het Sticht)
- Startende leerkrachten (Het Sticht)
- ICT-coördinatoren (Het Sticht)
- leerkrachten groep 8 (Het Sticht)

Teamscholingen

- Leeruniek
- Kanjertraining deel van het team (afronding) en individueel basisopleiding Kanjertraining
- Classroom English: i.v.m. nieuwe methoden en eigen Engelse spreekvaardigheden
- Kwaliteitsimpuls i.s.m. Interzin op locatie KB: aandacht voor activerende directe instructie, doelmatig klassenmanagement, afstemming instructie en verwerking, actieve betrokkenheid leerlingen.
- BHV: voor alle BHV-leerkrachten

Diversen individueel

- Rouw op je dak
- Executieve functies in de klas
- Bosos (observatie- en registratiesysteem) en interventies voor het jonge kind.
- Wisc V (toets) voor onderwijsgevenden
- kanjertraining
- video-interactie begeleiding m.b.t. persoonlijke ontwikkeling
- schoolleidersopleiding bij Magistrum
- Master Ecologische Pedagogiek
- masterclass sociale veiligheid
- leren coachen
- Met sprongen vooruit (middenbouw)
- workshop toepassing Begrijpend Lezen
- ontwikkelingsperspectief in Parnassys (+verdieping i.c.m. integraal)

CAO Primair Onderwijs

De uitgangspunten van de nieuwe Cao Primair Onderwijs 2014-2015 zijn leidend geweest in het gevoerde personeelsbeleid. De highlights waren:

- borging van de 40-urige werkweek
- gebruikmaking duurzame inzetbaarheid
- inzet taakbeleid (instrument Cupella)
- Maatregelen tot verlaging werkdruk

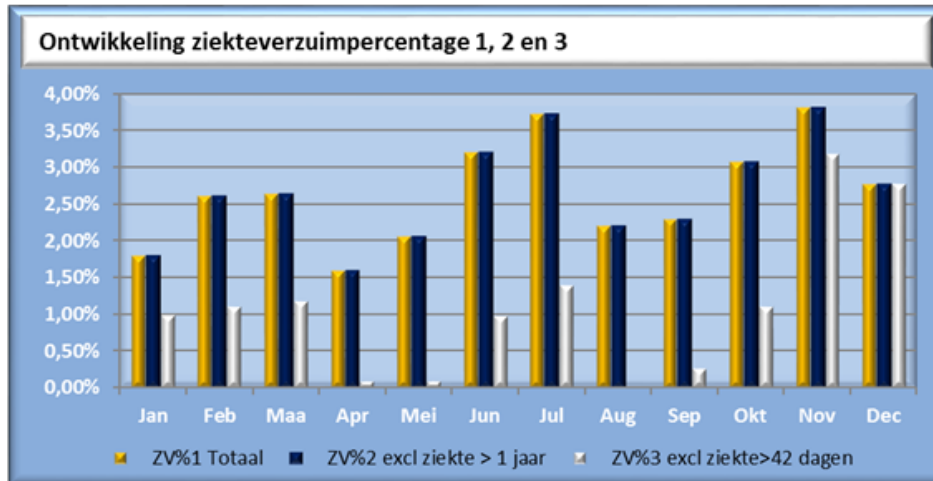
Bekwaamheidsdossiers

Deze werden weer verder gevuld met verslagen uit de gesprekscyclus, scholingscertificaten en behaalde diploma's in het digitale personeelsdossier van Conцент.

Ziekteverzuim

Afgesproken handelingen/interventies/ondersteuning vastgelegd in het protocol ziekteverzuimbeleid waren leidend om het ziekteverzuim zo laag mogelijk te houden. Zo werd o.a. de bedrijfsarts ingeschakeld om leerkrachten te begeleiden en was er een actieve opstelling vanuit de schoolleiding om zieke werknemers te volgen in het ziekteproces.

Het gemiddelde ziekteverzuim (kort- en langdurend) gedurende het schooljaar 1617 bedroeg **5,1 %** versus landelijk tussen de **5.2 % en 5.6 %**.

In het schooljaar 2017/2018: 2,6%, dit is aanmerkelijk lager dan vorig jaar.

Als we kijken naar alleen het kortdurende verzuim (< 42 dagen) bedroeg het percentage gemiddeld **1,1 %**, vorig jaar was dit **0,9%**

Opleiden in school

Door een sterke terugloop in aanmeldingen op de PABO hebben we minder studenten begeleid in vergelijking met voorgaande jaren. Dit jaar kregen ook MBO studenten de begeleiding door de schoolopleider. De taakomschrijving van schoolopleider is gerealiseerd en een tweede schoolopleider voor locatie Kerckebosch is gestart met de opleiding.

Tevredenheidsonderzoek

In het voorjaar van 2018 is er conform de tweejaarlijkse cyclus een ouder- en kindtevredeheidsonderzoek afgenomen.

Drie positieve punten vanuit de ouderpeiling:

- Kinderen gaan met plezier naar school
- Kinderen voelen zich veilig op school
- Leerkrachten zijn vakbekwaam.

Gemiddelde rapportcijfer: 8,5

Ontwikkelpunten:

- Kinderen worden voldoende uitgedaagd
- Informatie vanuit school
- Informatie over het kind.

Vanuit kinderen:

Positief:

- Kinderen hebben het naar hun zin in de groep
- Kinderen voelen zich veilig op school, worden niet gepest.
- Er zijn duidelijke regels op school.

Gemiddelde rapportcijfer: 8.1

Ontwikkelpunten

- Graag naar school gaan: de uitleg is vaak te lang, ik wil aan het werk.
- Juf/meester kan soms duidelijker vertellen wat goed/fout is,
- Juf/meester kan soms meer helpen bij oplossen ruzies.

Gesprekscyclus

Functioneringsgesprekken (jaarlijks) en beoordelingsgesprekken (tweejaarlijks) werden door de schoolleiding uitgevoerd. We werkten daarmee toe naar een professionele standaard door het realiseren van minimaal een voldoende beoordeling. Bij een klein deel van het team vraagt dit extra interventies op een aantal competenties om het gewenste resultaat te behalen.

Vanwege directiewisseling wordt de cyclus weer hervat in januari 2019.

Funciemix

Dit schooljaar zijn er geen collega's bevorderd naar de LB schaal. Dit heeft te maken met wisseling van directie. De sollicitatiegesprekken voor LB-schaal zijn verplaatst naar november 2018.

Voordracht voor beloningsdifferentiatie

De schoolleiding heeft geen voordrachten gedaan voor een extra beloning in het kader van het geformuleerde Stichtingsbeleid.

Werkdruk

Gedurende het schooljaar bleek weer dat de werkdruk als hoog werd ervaren. Ondanks de structuur in ontwikkeling, organisatie en taakbeleid liep menig leerkracht tegen grenzen aan. We hebben als team unaniem besloten gehoor te geven aan de werkgroep PO-in actie om een signaal af te geven aan de politiek. In juni is de school een uur gesloten. We konden daarbij rekenen op brede steun van zowel ouders als bestuur.

Inmiddels zijn de eerste extra gelden vrijgekomen voor vermindering van de werkdruk.

Het team van leerkrachten heeft unaniem gekozen voor de aanstelling van een vakleerkracht gymnastiek en het inzetten van extra uren voor het levelwerk.

Gelijke dagen model

Dit schooljaar is het besluit gevallen om m.i.v. 1 januari 2019 over te stappen naar het gelijke dagen model (alle dagen van 8.30 – 14 uur naar school voor alle groepen)

In het team is door 84% de wens uitgesproken om over te stappen naar het gelijke dagen model.

De voor- en nadelen zijn op een studiedag met het hele team benoemd en gewogen.

De ouders zijn geïnformeerd via de mail, nieuwsbrieven en ouderavonden.

Er is ook een werkgroep samengesteld bestaande uit ouders en leerkrachten.

De MR heeft een ouderenquête uitgezet om de mening van de ouders te peilen.

Het responspercentage (78%) was hoog. Van de uitgebrachte stemmen heeft 69% vóór het gelijke dagen model gestemd.

Goede relaties

Doelen:

- **Het verbeteren van de relatie tussen de school en de ouders; ouders als educatief partner.**
- **Band met maatschappelijke partners versterken.**
- **Stimuleren van goed burgerschap.**

Ouderbetrokkenheid 3.0

School en ouders werkten ook dit schooljaar samen aan een voor beide partijen helder doel: de ontwikkeling van het kind, de leerling: op weg naar een cultuur van gelijkwaardig samenwerken.

Dit gebeurde d.m.v. bijeenkomsten met de werkgroep ouderbetrokkenheid.

Dit jaar stond voornamelijk in het teken van de invoering van het gelijke dagen model.

Andere onderwerpen die aan de orde kwamen:

-criteria ouderbetrokkenheid 3.0 (evaluatie & borging)

-openen van het ouderportaal van Parnassys t.a.v. de CITO-toetsen

-(taakomschrijving) klassenouders

Samenwerking met diverse –maatschappelijke- organisaties

Deze samenwerking kreeg o.a. gestalte door

- inzet van ondersteuning door maatschappelijk werk (via CJG)
- afstemming via gemeentelijke en regionale netwerken als VVE, schakelklas, LEAZ, CJG en ZOUT
- contacten met diverse BSO-instellingen in Zeist
- gebruik maken van aanbod Meander Omnium
- ouderenwerk Zeist (t.b.v. integratie-activiteiten ouders en leerlingen)
- participatie in het netwerk Kunst en cultuureducatie

Daarnaast nam de school deel aan

- Leernetwerk Wetenschap en Techniek
- Netwerk Intern Begeleiders
- Netwerk ICT-coördinatoren
- Netwerk Opleidingscoördinatoren
- Netwerk DO gemeente Zeist

Invulling geven aan burgerschapsvorming

Kinderen begeleiden op het pad naar goed burgerschap vond dit schooljaar op de Damiaanschool o.a. als volgt plaats:

- 'Oefenen' van democratie in de klas. Kinderen krijgen een stem in het reilen en zeilen van de groep. D.w.z. we maken ze medeverantwoordelijk voor de onderlinge verhoudingen, de inrichting van de leeromgeving, de keuze van activiteiten. Kinderen kunnen voorstellen inbrengen. Er is inspraak bij het opstellen van de regels.
- Door de inzet van een leerlingenraad is er schoolbreed een democratisch platform gecreëerd.
- Goed leren omgaan met en nakomen van afspraken rond de algemeen geldende normen en waarden.
- Constructief conflicten leren oplossen.
- Inzicht geven in sociale verhoudingen (o.a. Kanjertraining)
- Leren een open houding aan te nemen m.b.t. verschillen tussen mensen (stellingname tegen vooroordelen).
- Het geven van complimenten en het benadrukken van de dingen die goed gaan.
- Het bevorderen van een goede taalbeheersing: maakt het voor de kinderen mogelijk om intensief deel te nemen aan de verschillende aspecten van het maatschappelijk leven, nu en in de toekomst.
- project "afvalscheiding"

Dit is slechts een deel van de activiteiten. Voor de volle omvang van het protocol burgerschapsvorming verwijzen wij naar onze website onder **Documenten**.

Bijlage 1

Jaarverslag schoolopleider 2017-2018

We hebben dit jaar gehad:

- 10 studenten van ITT (Instituut Theo Thijssen), waarvan 5 laatste jaars.
- 9 studenten mbo onderwijsassistent,
- 1 student mbo zorg en welzijn en
- meerdere vmbo stages en snuffelstages.

Studenten

Als school staan we bij studenten goed bekend. Veel studenten kiezen bewust voor onze school, zeker vanuit het mbo.

Er waren dit jaar erg veel verzoeken voor snuffelstages en stages voor vmbo-leerlingen.

Er is één student vroegtijdig gestopt. Verder hebben alle studenten hun stage goed doorlopen.

Het is wel merkbaar dat we minder PABO-studenten krijgen, de nieuwe manier van indelen werkt hier zeker in mee. (studenten blijven een heel jaar en lopen in onder- en bovenbouw een half jaar).

Onderzoek

In het afgelopen jaar zijn er twee onderzoeken gedaan door studenten van de ALPO (academische PABO) : Over *woordenschat in de bovenbouw* en over *werkhouding t.a.v. het voortgezet onderwijs*.

Het onderzoek over werkhouding zal komend jaar door een nieuwe ALPO-student worden voortgezet.

Instituut Theo Thijssen

Bij ITT is de opzet voor de lesvoorbereidingsformulieren verder vernieuwd en die geldt nu voor alle studenten. De bijbehorende observaties zijn gedaan door de eigen praktijkbegeleiders en dat verliep goed. Wel vraagt het nog veel aandacht van studenten en praktijkbegeleiders om de observaties goed te plannen.

ITT heeft een terugloop in aanmeldingen en we hebben dan ook verwacht minder studenten te krijgen. Dat was merkbaar in het aantal studenten dat bij ons stage liep.

Ook het toewijzen van studenten is weer iets veranderd. Vierdejaars regulier melden zich pas na de zomervakantie aan. We houden de ontwikkelingen hiervan goed in de gaten.

ITT heeft afgelopen jaar 1 informatiemiddag georganiseerd en 2 masterclasses. De schoolopleider is bij allen geweest en bij 1 informatiemiddag en 1 masterclass is ook de 2e schoolopleider mee gegaan.

MBO

We hebben veel studenten gehad, daarvan viel er één uit door het beëindigen van de studie. De studenten komen van 2 verschillende MOB-scholen. (MBO Midden Nederland en MBO Amersfoort) Er is een voorlichtingsavond geweest op het MBO en daar is de schoolopleider geweest.

We moeten vooral goed in de gaten gaan houden hoe ze omgaan met examinering en hoe wij daar als school vorm aan kunnen geven.

Schoolopleider

Morra Koudijs heeft onze school verlaten, haar taak is overgenomen door Rutger Stegeman.

Op locatie Kerckebosch wordt een extra schoolopleider opgeleid het komend jaar, zodat de taken verdeeld kunnen worden.

Er is regelmatig overleg t tussen directie en schoolopleider.

Er zijn 4 bijeenkomsten geweest met alle schoolopleiders van het Sticht.

Morra is wel bovenschools opleider gebleven. Zij heeft de bijeenkomsten geleid.

De schoolopleiders samen hebben ook de taak gekregen om te kijken naar het programma en de begeleiding van de startende leerkrachten. Zij hebben afgelopen jaar de drie bijeenkomsten georganiseerd.

Komend schooljaar

Voor schooljaar 1718 staan onder andere de volgende punten op het programma:

- Stroomlijnen en optimaliseren samenwerking Rutger en nieuwe schoolopleider KB
- Twee intervisiebijeenkomsten organiseren i.p.v. één;
- Ontwikkelingen ITT en MBO goed blijven volgen, en inspelen op de gevolgen voor ons als school;
- Meerdere bijeenkomsten ITT en Stichtnetwerk.

Augustus 2018

Morra Koudijs
Bovenschools opleider
Zeist

Bijlage 2

Jaarverslag schakelklas 1718

Verantwoording (deeltijd)schakelklas

Beleidsperiode 2017-2018

De verantwoording van de subsidie schakelklas betreft kalenderjaar 2017 - 2018

Bevoegd gezag: Het Sticht

School: Damiaanschool (centrum)

Doelgroep

Leerlingen uit groep 1 en 2 die aantoonbaar onder hun cognitieve niveau presteren vanwege een achterstand in de Nederlandse Taal.

Zij zijn door de leerkracht aangemerkt als doelgroepkind, zij hebben een uitval op de taalonderdelen en rekenbegrippen in Bosos en/of hebben een D of E score op de Citotoets. Eventuele overige criteria: screening logopediste GGD

Inleiding

De gelden voor de (deeltijd)schakelklas zijn ingezet voor 12 leerlingen uit de onderbouwgroepen die een achterstand hebben op het gebied van taal.

Doel

Op de doelgroepscholen is een inventarisatie gemaakt van leerlingen waarvoor binnen de kaders van de subsidieverlening afgesproken extra gelden beschikbaar waren.

Deze kinderen zijn gesignaleerd m.b.v. observatie-, toets- en testgegevens uit het leerlingvolgsysteem.

Alle deelnemende leerlingen worden cognitief gevolgd middels het observatiesysteem van Bosos.

Resultaten worden verzameld en overzichtelijk gemaakt in een matrix. Drie maal per jaar is daarover overleg met de interne begeleiders en met de leerkrachten. De resultaten worden met de ouders besproken. Zo nodig wordt het programma bijgesteld.

Resultaatverwachting (deeltijd)schakelklas groep 1 en 2 Damiaanschool

We hebben hoge verwachtingen van de leerlingen. Voorwaardelijk hieraan: in de schakelklas zijn er voldoende materialen aanwezig om de woordenschat te stimuleren en ook materialen die de kinderen extra uitdagen.

We verwachten een duidelijke verbetering van de woordenschat, de zinsvorming, zinsbegrip. Een verbetering die zichtbaar is in de scores in Bosos op de taalonderdelen en rekenbegrippen.

Deelname (deeltijd)schakelklas (aantal leerlingen)

12

Organisatie van het onderwijsaanbod

De schakelklas wordt door de leerlingen op twee dagdelen bezocht. De schakelklas beschikt over een eigen ruimte.

Inzet personeel

Leerkracht basisonderwijs werkzaam in en voor de schakelklas. Tot haar taken behoren alle werkzaamheden van de schakelklas d.w.z. dat naast de lesgevende taak en de voorbereiding voor de taalactiviteiten, ook het screenen van de nieuwe leerlingen, de intake met de ouders, het overleg met zorgteam en leerkrachten, het regelen van excursies, het verzorgen van informatie aan de

ouders en het onderhouden van contacten buiten de school daar onder valt. Ze levert de resultaten aan in een overzichtelijke matrix met eventuele toelichting en conclusie (zie verderop in dit verslag).

Zorgteam

Tweemaal per jaar worden de leerlingen besproken met de intern begeleiders en groepsleerkrachten aan de hand van de resultaten. Zo nodig vinden er een extra gesprekken plaats. Er is geregeld contact over individuele leerlingen. In oktober en in juni is er overleg tussen alle betrokkenen van de schakelklas. In oktober om eventuele startproblemen te bespreken en in juni om het schooljaar te evalueren.

Ouders

Na het screenen hebben ouders een eerste oriënterend gesprek met groepsleerkracht. Zo nodig volgen er extra gesprekken.

Ouders geven toestemming middels een ondertekende verklaring. Wanneer er eenmaal toestemming is gegeven is dit bindend.

Begin van het schooljaar (3de week) komt er een informatiemiddag/avond (deze sluit aan op de algemene informatie avond van de kleuters) over het wat en hoe van de schakelklas. Wat kunnen ouders verwachten en hoe kunnen ze hun kind ondersteunen. Halverwege het schooljaar volgt dan een tweede informatiemiddag/avond. Van ouders wordt verwacht dat zij op deze bijeenkomsten aanwezig zijn.

Bij de start van de dag is er gedurende 20 minuten ruimte voor ouder en kind om samen te spelen/werken in de groep. Ouders kunnen zo een kijkje nemen in de groepen en worden ook actief betrokken bij de lessen. Wanneer ouders geen opvang hebben voor jongere broertjes of zusjes dan mogen zij meekomen. Van ouders wordt verwacht dat zij minimaal 2x per maand aanwezig zijn en met hun kind meespelen.

Ouders krijgen per thema een woordveld mee naar huis ter informatie, woorden worden ondersteund door plaatjes. Het materiaal wordt opgeslagen in het ouderportaal zodat iedereen het kan gebruiken.

Bij ieder thema vindt er een groepsactiviteit plaats waarbij ouder en kind samen de praktijk in gaan. Dit kan een activiteit in de groep zijn of buiten de school (thema gerelateerd)

Werkwijze

Er wordt gewerkt rond thema's waarbij rekening wordt gehouden met de belevingswereld van de kinderen en hun interesses. We stimuleren nieuwsgierig zijn, interesse in elkaar en het functioneren als groep. Bij het aanbieden van de thema's is er veel interactie en bij het werken aan de thema's wordt een beroep gedaan op samenwerking.

Conclusies

Aan het eind van het schooljaar 2015-2016 is besloten om over te stappen op een andere vorm van meten van de leerresultaten. De TAK toets die gedurende dat schooljaar werd gebruikt, gaf namelijk geen juist beeld van de resultaten van de leerlingen uit de schakelklas.

De onderdelen die werden afgenomen, hadden onvoldoende de vooruitgang op het gebied van communicatie gemeten. De kinderen hoefden bij de TAK toets niet/nauwelijks te praten, waardoor hun vooruitgang op dit gebied ook niet werd gemeten.

Er werd besloten om voor het schooljaar 2016-2017 op het observatie -en meetinstrument BOSOS over te gaan: dit instrument wordt al enkele jaren op de Damiaanschool gebruikt.

BOSOS alleen bleek echter ook geen betrouwbare metingen te geven. Bosos laat een duidelijke groei bij de leerlingen zien: sommige leerlingen blijken op een onderdeel (we kijken naar de onderdelen geheugen, taalgebruik en taalbegrip, taaldenken en rekenbegrip) aan het eind van groep 2 100% te scoren en daardoor lijkt het of deze kinderen een onderdeel volledig onder de knie hebben. Dit is alleen geen betrouwbaar en realistisch beeld.

We hebben er sinds vorig schooljaar, het schooljaar 2016-2017, dan ook voor gekozen om niet alleen naar BOSOS te kijken, maar ook naar de Cito toets voor kleuters.

Net als afgelopen jaar, zijn ook dit jaar zijn de resultaten zeer bemoedigend. Zowel BOSOS als de cito toetsen (zie bovenstaande tabel) laten een mooie groei zien. Concluderend kunnen we stellen dat er een groot positief effect is op de woordenschatuitbreiding van de leerlingen en zij in hoge mate geprofiteerd hebben van het woordenschataanbod in de Taalklas.

Zowel in Nederland als internationaal is relatief veel onderzoek gedaan naar taalverwerving bij jonge kinderen. Daarin ligt veelal de nadruk op woordenschatonderwijs, vanuit de veronderstelling dat een grote woordenschat de basis vormt voor een brede taalvaardigheid. Het onderzoek richt zich vooral op effectieve aanpakken die de taalontwikkeling stimuleren van anderstalige leerlingen in het algemeen of van specifieke groepen. In Nederlands en Vlaams onderzoek gaat het dan vooral om kinderen van Turkse en Marokkaanse afkomst.

Er bestaat niet één effectieve methode of techniek om de taalontwikkeling van kinderen met een taalachterstand te stimuleren. Taalontwikkeling hangt eerder samen met de leeromgeving en met de interactie in de klas (zoals hierboven beschreven). De schakelklas op de Damiaanschool biedt een krachtige, taakgerichte leeromgeving waar sprake is van een veilig en positief klimaat, van betekenisvolle en functionele taken en van ondersteuning door productieve interactie.

Effectieve maatregelen

In opdracht van de gemeente Amsterdam zocht het SCO Kohnstamm Instituut in een internationale literatuurstudie naar effectieve didactische maatregelen ter bestrijding van taalachterstanden in het primair onderwijs. Effectieve maatregelen en factoren voor tweede taalverwerving zijn volgens dit onderzoek:

1. Met betekenis bezig zijn werkt beter dan zich uitsluitend richten op de correctheid van de taalvorm. Visuele ondersteuning kan hierbij helpen.
2. Je eigen gebreken waarnemen is noodzakelijk bij het leren van een taal. Leerlingen leren daarom taal productief te gebruiken, zodat ze hun eigen fouten opmerken. Feedback is daarbij belangrijk, maar wel in een betekenisvolle interactie.
3. Samenwerkend leren en interactie hebben positieve effecten.
4. Intensieve begeleiding en training van de leerkracht van de schakelklas op het gebied van interactievaardigheden en woordenschatdidactiek en is nuttig, zoals de gevolgde cursus 'met woorden in de weer' aan de Marnixacademie te Utrecht.
5. Kinderen leren taal ook en misschien wel vooral buiten school. Ouders betrekken bij school en het leren van hun kind, is cruciaal. Ouders kunnen kinderen aanmoedigen om veel taalcontact te hebben. Door met ze te spreken, voor te lezen, en door contact met andere kinderen en deelname aan buitenschoolse activiteiten zoals sportclubs te stimuleren. Belangrijk is dat ouders hun eigen eerste taal spreken.
6. Ruime aandacht voor veiligheid en geborgenheid, en kinderen positief waarderen, dragen bij aan grotere vorderingen.
7. We gebruiken leermiddelen waarbij taal aan de hand van inhoud wordt aangeboden, zoals thematisch onderwijs

Verder is uit onderzoek naar language awareness gebleken dat een positieve houding ten opzichte van thuistalen van kinderen hun welbevinden verhoogt en daarmee bijdraagt aan een veilig klimaat.

Knelpunt

De schakelklas kent geen vervolg in de volgende groepen. Uit landelijk onderzoek blijkt dat na een paar jaar de positieve resultaten wegzakken als er verder geen extra aandacht aan wordt besteed.

Vooruitzicht

Wij zijn in afwachting van de besluitvorming op gemeentelijk niveau wat betreft al dan niet handhaving van de jaarlijkse subsidie. Dit zal naar verwachting in het najaar 2018 bekend worden. Vooralsnog wordt de schakelklas voortgezet in het schooljaar 2018-2019.

Zeist, september 2018

Karin van Basten Batenburg (leerkracht schakelklas)

Mariska Koot (IB-er en bouwcoördinator onderbouw)

Marja van der Horst-Timmerman (namens schooldirectie)

De ouders zijn tevreden met de deelname van hun kind aan een schakelklas. Zij zijn tevreden met de vorderingen en zijn blij dat hun kind deze kans heeft gehad.

Aan de gemeente wordt verantwoording afgelegd over de werkwijze en de ontwikkelingen/prestaties van onze schakelklas.

Juni 2017

Leerkracht schakelklas

Karin van Basten-Batenburg